

FEMAD 1983

11. festival mladého
amatérského divadla

SKKS PRAHA
ODBOR KULTURY ONV NYMBURK
OKS NYMBURK
MĚSTSKÝ NÁRODNÍ VÝBOR PODĚBRADY
KaSS PODĚBRADY
MĚSTSKÝ VÝBOR NF PODĚBRADY

FEMAD
PODĚBRADY
1983

**XI. festival
mladého amatérského
divadla**

Je myslím několik věcí, jejichž absenci v životě pociťujeme obzvláště silně. Rozhodně mezi ně patří inspirace. Inspirace jako taková – v životě i v umění. Inspirace je zkrátka dar, který si musíme zasloužit a mně právě jeden takový dar spadl do klína před šesti lety, když jsem poprvé přijel na FEMAD do Poděbrad. Vůbec jsem tehdy netušil o jaký typ divadelního snažení se jedná a myslím, že jsem si tím hlavu ani příliš nelámal. Úvahy o daru a zásluze přišly později, právě tak jako snaha zodpovědět si inkriminovanou otázku, co je to vlastně mladé divadlo. Při mém prvním FEMADu – jednalo se tenkrát o pátý ročník – jsem pocítil úžas i radost, že existuje divadelní festival, který stojí nejen na konfrontaci samotné umělecké úrovně, jak jsem byl do té doby zvyklý vidat, ale na konfrontaci hlubší a o to zákeřnější – na konfrontaci způsobu vidění světa, ať už je vnější výrazová forma jakákoliv.

Pokud šlo o způsob hodnocení inscenací zažil jsem vpravdě let obloukem. Spočíval vždy v napínavém očekávání, co nového a jakou zase jinou metodu následující ročník přinese. Nikdy ale nezapomenu na ten můj první – metoda hodný a zlý muž ! – Hu ! Byli jsme z ní všichni pař, trochu jsme brblali a Pavel Bošek bodoval i zde svými neodolatelnými jedy. Jeho osobnost a sílu jeho fluida je zbytečné přibližovat, protože je pro nás nezapomenutelná. A pro ty, co neměli to štěstí setkat se s jeho nádherným humorem, humorem, který osvobozoval a posiloval i s jeho nóblesním sarkasmem, kterým vždy znovu okouznil... tak pro ty bohužel o něm už nic dalšího říkat nebudu, protože bych to ani neuměl. Pokoušet se přenášet nepřenositelné je myslím hřích.

Tehdy – oním pátým ročníkem (v r. 1977) započalo tedy pro mne údobí, které mi zde během šesti let nabídlo i několik krásných a mimořádných inscenací, s nimiž spojuji jména režisérů: J. Bednářika, R. Felzmana, A. Navrátila, Turby – Čecháčka a z řad seminaristů: H. Boučka, M. Schejbala a L. Richtera.

Byly samozřejmě i neúspěchy, chvíle, kdy nám stydl na čele pot – ať už šlo o nepříjemnosti při přijímání kritických názorů, či o zklamání z některých představení, nebo o některá organizační nedopatření. Naštěstí toho nebylo zas tolik, abychom na tyto momenty nevzpomínali dnes už s úsměvem.

A ještě atmosféra ! – Od první chvíle mi připadala skvělá. Líbil se mi tvůrčí vzruch, nadšení a také obrovské úsilí nás všech, někdy tak obrovské, že se promítlo až v jakousi křeč a mně kolikrát připadalo, že ta upřímná bezprostřednost kamsi mizí, aby udělala místo nějaké podivné demonstrativní euforii, proklamující mládí mladého divadla, mládí FEMADu – a tak jsem si začal uvědomovat, že stárneme nejen my, ale i náš poděbradský festival. Snad šlo v těchto okamžicích jen o – dejme tomu – „pubertální projevy“ našeho dnes už jedenáctiletého „hrdiny“.

Ale vraťme se k inspiraci. Její cena spočívá v tom, že se k ní buď nelehko propracujeme – a když ne, pak ji musíme o to víc opatrovat a chránit. V oblasti divadla je pro mne inspirací bezesporu FEMAD. Jsem rád, že žije a tak trochu se proto o další chod jeho „puberty“ i bojím. Říkám si však, že v budoucnu jistě každý pro něj uděláme co možná nejvíc. Víme dobře, že to bude stát za to ! – Alespoň v to pevně doufám...

Petr Janiš

XI. ROČNÍK FESTIVALU MLADÉHO AMATÉRSKÉHO DIVADLA
DIVADLO NA KOVÁRNĚ V PODĚBRADECH

od 29. září do 2. října a od 6. října do 9. října 1983

29. září – čtvrtek v 19.30 hodin – velký sál

Milan Calabábek

KRÁSNÁ FRANTIŠKA

Malá scéna Lidové školy umění a OKS Gotwaldov

30. září – pátek v 19.30 hodin – velký sál

Bertolt Brecht

MATKA KURÁŽ A JEJÍ DĚTI

Malé divadlo – soubor ZK ROH Severočeských tukových závodů
v Ústí nad Labem

30. září – pátek ve 22.00 hodin – malý sál

Pavel Zeman

STUDIE POŽÁRU

Tvůrčí dílna klubového divadla SKKS

1. října – sobota v 10.00 hodin – malý sál

Sofokles

OIDIPUS

Divadelní klub Jirásek Klubu pracujících ROH v České Lípě

1. října – sobota v 19.30 hodin – velký sál

Grimmelshausen – Brecht – Bednárik

MATKA GURÁŽ

„Z“ divadlo při DO SZM Zeleneč

1. října – sobota ve 21.30 hodin – malý sál

Vladislav Vančura – František Zborník

MARKÉTA LAZAROVÁ

Divadlo Šupina MěstKS Vodňany

6. října – čtvrtek v 19.30 hodin – velký sál

Fráňa Šrámek

ZVONY

Divadelní soubor Jiří KaSS Poděbrady

7. října – pátek v 19.30 hodin – velký sál

Jiří Šíma

STATUS QUO

Dividýlko ZK ROH Slaný

7. října – pátek ve 22.00 hodin – malý sál

Richard Kraus

RŮŽE, TENTOKRÁT NE Z JERICHA

Paleta DS ZV ROH železniční stanice Hostovice

8. října – sobota v 11.00 hodin – Libice Kulturní dům

Tomáš Masák – Alexej Pernica

POHÁDKA PRO DVA PLÁŠTĚ

Dopravo, divadelní soubor Kulturního domu Dopravních podniků
Praha

8. října – sobota ve 20.00 hodin – Sokolovna TJ Sklo Bohemia

Josef a Karel Čapkové

ADAM STVOŘITEL

Anebdivadlo Praha

8. října – sobota ve 22.00 hodin – malý sál

Hašek – Bílek – Turba

VELITELEM MĚSTA BUGULMY

a n e b

ZPRÁVA O JAROSLAVU HAŠKOVÍ

Divadlo X MěKS S. K. Neumanna Brno

Malá scéna
Lidové školy umění
a OKS Gottwaldov

Milan Calábek
**KRÁSNÁ
FRANTIŠKA**

aneb
**STRAŠNÉ REJDY
MOŘSKÝCH
VRAHŮ**

Velmi pěkná
a viděnihodná
vlastenecká
trakédyje o nevině
souzené cíři krále
eňglického dle
zašlých rukopisů
a tradic k ustrnutí
celého národu ze
všech sil řádně
vobnověná a vůbec
na světlo vydaná
od jistého Čecha.

Šauplac:
Hrád Tůvr na břehu
mořckém, ulice a
haluzně města
Londýn za časů,
dyž štvrtý díl světa
– Amerika
vot Kolumbusa
vnalezena byla.

Hudba:
Václav Hálek
Režie
a scénografické
řešení:

Antonín Navrátil
Kostýmy:
Anežka Navrátilová

Osoby a obsazení:

Král Zabuša, potentát eňglický	Michal Mašek
Králová	Dagmar Dědková
Františka, céra královská	Jana Pšenčíková
Cidlina, její šikovná komorná	Pavλίna Chlopšíková
Kancovský, kadidlář	Radislav Sedláček
Kunrát, jeho syn, nesrdečný padouch	Zdeněk Julina
Drahuš, jeho syn a turkobijce	Jan Šťastný
Kulišek, mořcký vrah	Jiří Devát
Vrahomord, mořcký vrah	Milan Macura
Pan Franc, minystr	Kamil Spáčil

Blázen

Amor

1. zbrůjnoš
2. zbrůjnoš

3. zbrůjnoš

1. kolovrat
2. kolovrat

Duch Kancovského, kadidláře

1. štípáček

2. štípáček

1. motýl

Hrom a blesky

Lid a rozliční oudové

Zvuky: Vladimír Komora

Světla: Zdeněk Malota, Jaroslav Pešák

Premiéra 26. února 1983

Slovo režiséra

Dialog ze hry :

Kunrát:

Ščastlivej zítu trůnu a dědici bohatstva eňglického, kerej zde túlik bude mít a drugej málo, nebo nic ? Nemělo by se to mečem rozdělit ?

Drahuš:

Kunrát, i kdybys šecker bohatstvo na vous krfavě rozdělil juž zejtra nebude každej stejně mět. Jak fortuna, rozum a krásu bys dělit chtěl? Z živého těla mušel bys mašinu smutnou udělat a šecker radost ztupěla by v nás jak můj meč na hnátech nezabohů. Duši jsme dostali předc každej stejně belikou.

Kunrát:

Ty jeden pyšněj, lhovej pokratec! Takhle mně se chceš vysmívat a brepty vo duši k smrtelnému klání vyzejvat ? Na tento mord se juž vot dětinství těším.

Drahuš:

Co bratr růže a kříže já vrátil se s krfí prosluněnou, srtcem smířlivým i proto nežizním po smrti, ba ani potupě tvé.

Kunrát:

Já však dřív outěchy si nedám, pokud tě tímto mečem nezamorduju, touto pěstí nerozbiju lepku tvou a ruce svý si neumyju v tvé krfí kouřící !

Drahuš:

Bratře, víš jistě, že takto dojdeš po čem prahne duše tvá? Což nevíš, že každěj je zraněn ranama, jenž rozdílil? Nikoli tyranstvím, že každěj je zraněn ranama, jenž rozdílil? Nikoli tydomakat. Co v duši zaseješ, to v těle svém a v světě sklidiš jen. Ze stejného vždy stejné raší. K žádnýmu tedy neměj nánávist i probůch, voctup vot toho dvouboje na život a na smrt!

Závěrečný monolog ze hry:

Drahuš:

Zadek muj by měl zvyknouti trůnu, dyž koruna má blejská se v poli Ječmínka Krále ? Ne, já nešiknu se za vašeho krále. Přič ceptruk, pryč koruno vo te mně ! Na vás kref nefiných fot

světa stvoření ! Vší jeho slávě výhovost dávám. Dobře poznal jsem světa líčenost, kterou zlatý hory vokazuje a z pokladnice schnilotin svym věrnym dršťku nasycuje. Časného mnoho jest, šak věčné jen jedno a tak vše mění se a předc nezaniká nic. Z toho budiš naše mysl beselá, pak i svět bude ku radosti. Radost je slunce duše. Proto – žijte tu besele, žijte blaze, v pravdě žijte, žádnému nečiňte neprávě a jináč mílujte se ve spolek.

Domnívám se, že není třeba cokoli dodávat k těmto dvěma úryvkům ze hry. Je z nich zcela patrno, že jde o spor zla a dobra a o vítězství toho druhého. To vše jazykem svižným, veselým, a staročesky stylizovaným – ku obveselení ctěného publika. Tento nadčasový konflikt je základním motivem hry o Krásné Františce, kterou Vám nabízíme.

Sami jsme se snažili k tomuto půvabnému textu a hudbě dodat humor, protože si myslíme, že se tato hra nedá inscenovat vážně, byť jde o velmi závažná témata, která pobízí k zamyšlení.

Antonín Navrátil

HISTORIE SOUBORU

Zrod amatérského souboru Malá scéna se datuje od r. 1969. O nesmírném nadšení a obětavosti prvních členů souboru svědčí nejen 9 premiér za první sezónu, ale i to, že si sami zhotovovali kostýmy, vyráběli dekorace bez ohledu na svůj volný čas.

Přelomem v tvůrčí práci mladého souboru byl r. 1971. Příchodem zkušeného režiséra a herce Antonína Navrátila se začala rodit a utvářet nová koncepce souboru. Stále konkrétnější podoby nabývá myšlenka režiséra všech inscenací Antonína Navrátila „o divadle pro děti o dětech a s dětmi“. A tak od r. 1975 pracuje pouze s dětmi. Hned první inscenací, nastudovanou v tomto dětském obsazení, byla hra Jaroslava Bařinky a Petra Botíka SMŘ NA HRUŠCE, která měla premiéru 8. dubna 1976. Soubor s ní dosáhl výrazného ocenění na 47. Jiráskově Hronově. Kromě toho dosáhla Malá scéna i jiných výrazných úspěchů: za dobu své existence bylo uvedeno 25 premiér, bezmála 400 představení, 4 × se soubor zúčastnil vrcholné přehlídky amatérských divadelních souborů v Jiráskově Hronově, ale také mnoha dalších významných

přehlídek. Plodně se také rozvíjí spolupráce s filmem a televizí. V minulých letech byly uvedeny v televizi inscenace SMRT NA HRUŠCE a O KURUCKEJ VOJNĚ a film o práci souboru pod názvem ŠKOLA HRY. Soubor získal také mnoho ocenění. Z mnoha můžeme jmenovat cenu Jindřicha Honzla TKM, cenu České mírové rady a Cenu ministra kultury ČSR.

Během své patnáctileté činnosti soubor také navázal přátelské vztahy se soubory z MLR, PLR, NDR a Velké Británie.

**Malé divadlo – soubor ZK ROH Severočeských tukových závodů
v Ústí nad Labem**

Bertolt Brecht
MATKA KURÁŽ A JEJÍ DĚTI
Kronika z třicetileté války

Překlad: Rudolf Vápeník a Ludvík Kundera

Dramaturgie a režie: Rudolf Felzmann

Asistentka režie: Irena Hrodková

Výtvarná spolupráce: Petr Horák

Technická spolupráce: Antonín Jachymstál

Osoby a obsazení:

Matka Kuráž	Eva Čejchanová
Katrin, její nemá dcera	Anděla Gottsmannová Irena Hrodková
Eilif, starší syn	Stanislav Verner
Švejcar, mladší syn	Milan Šulc
Kuchař	František Novák
Polní kazatel	Zdeněk Lavička
Yvette Pottierová	Hana Krausová Eva Mašková
Verbíř, Voják	Zdeněk Stárek
Kaprál, Jednooký písař	Otakar Starý
Vrchní velitel, Starší sedlák	Ladislav Malý
Zbrojmistr, Fendrych, Voják	Petr Frič
Druhý kaprál, Voják	Petr Přívara
Starý obrist	Josef Kořen
Selka	Soňa Limrová
Jiná selka	Dagmar Vernerová
Voják, Mladší sedlák	Ivo Antony

Premiéra 10. června 1983

SLOVO REŽISÉRA O HŘE

Inscenovat některou z her Bertolta Brechta je pro divadelníky snad vždy záležitostí vzrušující. Práce na textu významného moderního německého dramatika bývá provázena nejen lákavostí šíře epického divadla, ale také obavou, jak tento umělecký typ adekvátně převést do jevištní podoby. Kronika z třicetileté války, zachycující osudy markytánky Matky Kuráže, bývá označována jako prototyp brechtovského dialektického divadla, v němž se na epizodách z minulosti demonstruje stav soudobé společnosti i postoje a činy lidí v ní. Jestliže se soubor Malého divadla rozhodl pro uvedení Matky Kuráže, nechtěl by jen hledat cesty ke zdolání obrovitého úkolu svými typickými inscenačními postupy, ale pokouší se také najít další cestu k vyslovení názoru na současný svět kolem nás i v nás samotných.

HISTORIE SOUBORU

Od roku 1948, kdy byla založena Divadelní scéna Severočeských tukových závodů, později Malé divadlo, bylo nastudováno 122 premiér činoher, her pro děti a mládež, literárně hudebních pořadů, inscenací Divadla poezie. V repertoáru se střídala díla českých a slovenských současných autorů, klasiků českých i světových, díla ruské klasické divadelní literatury i současných sovětských dramatiků a autorů socialistických zemí.

Čtyřikrát byl soubor na Jiráskově Hronově. V r. 1949 se hrou V. Cacha DS 70 NEVYJÍŽDÍ, v roce 1972 s dramatem M. Gorkého VASSA ŽELEZNOVOVÁ, v roce 1978 uvedl dramatickou báseň H. Ibsena PEER GYNT a v roce 1980 drama G. Preisové JEJÍ PASTORKYŇA.

V současné – 36. divadelní sezóně – má na repertoáru MACBETHA W. Shakespeara, MATKU KURÁŽ A JEJÍ DĚTI B. Brechta a U NÁS V HOLOUBKOVĚ F. Nepila.

Tvůrčí dílna klubového divadla SKKS ve Slaném

leden, březen a květen 1983

Pavel Zeman

STUDIE POŽÁRU

Tragigroteska

Režie: Pavel Fiala
Dramaturgie: Jarmila Černíková

Osoby a obsazení:

On   Pavel Zeman
Ona   Boja Houdková

Československá premiéra 28. května 1983

SLOVO REŽISÉRA

Úkolem byla scénická realizace Zemanovy dramatické etudy (na počátku měla pouze 8 stránek textu) v žánru groteskní tragikomedie s herci, kteří ještě nestáli na jevišti. Režie se zaměřila především na využití hereckého talentu obou představitelů a v průběhu laboratorních zkoušek se ve spolupráci s autorem (představitelem jedné z rolí) přizpůsobovala stavba i dialogy jejich naturelu tak, aby mohli zcela přirozeně a bez přehrávání interpretovat závažnou myšlenku.

Od premiéry se hrála STUDIE POŽÁRU v různých klubových prostorech. K dnešnímu dni má 9 repríz.

HISTORIE SOUBORU

Představení vzniklo jako součást Tvůrčí dílny klubového divadla, kterou pořádalo Středočeské krajské kulturní středisko v lednu, březnu a květnu 1983 ve Slaném.

Divadelní klub Jirásek Klubu pracujících ROH v České Lípě

Sofokles

OIDIPUS

Překlad: Ferdinand Stiebitz

Úprava a režie: PhDr. Václav Klapka

Konzultant: Dr. Josef Vinař

Scéna a kostýmy: Karel Bělohubý a Vlastimil Vik

Osoby a obsazení:

Oidipus
Iokasté
Kreón
Teiresias
Chór

Václav Klapka
Ivana Veltrubská
Karel Bělohubý
Vlastimil Vik
Ladislav Klapka
Marek Douša
Vlasta Fišarová
Věra Vičarová

SLOVO REŽISÉRA

Sofoklův Oidipus patří k základním kamenům evropské divadelní historie. Je to především proto, že se v něm zkoumají ty lidské situace, které se nezměnily za celou tu dlouhou dobu dvou a půl tisíce let.

Jde v něm o určení vazeb mezi sociálním určením člověka a jeho individuálními ambicemi. Téma klade s nebyvalou ostrovní otázkou výstavby lidského kolektivu, sil, které se při tom angažují. míry, s níž může přispět jedinec k vytvoření určitého řádu závazného a přijatelného pro všechny. Boj Oidipa s Teiresiém o moc nad Thébami je symbolem věčného boje mezi racionálním a emoivitou, mezi systémem rozumu (tj. i zákonem a kázní) a bezbřehostí citu (a jeho spontaneitou, ale i chříčem a krutostí).

Genialita hry pak tkví v tom, že se tento boj popisuje ve dvou rovinách. V rovině společenského střetu, ve kterém vznikají sociální role figur (Oidipus – král, Teiresias – věštec, Kreon – přísluhovač, Chór – dav) a v rovině střetu nitěrného, ve kterém se s problémem „co jsou Théby“ musí vypořádat každá figura jako individuum.

A právě v tomto bodě se otvírá další velký problém Oidipa, totiž téma nazření sebe sama, své minulosti, tj. i svého podvědomí a nevědomí. Jakmile dojde k tomuto, objeví se nám náhle celá hra jako drama rodiny, vztahů syn – matka, syn – otec, žena - muž. Oidipus přestává být pouhým králem a začíná být také synem neobyčejně citově fixovaným na matku. Vše – viděno z tohoto úhlu – získává zcela jinou barvu. Podobnou proměnu prodělají i další aktéři.

Obě tato základní vymezení člověka, totiž já jako občan budující spravedlivý řád a já jako osoba poznamenaná sama sebou, vedou spolu osudový konflikt, vrcholící jistou „kosmickou“ katastrofou lidství, jež však v sobě otvírá možnosti katarze a řešení.

Pochopitelně, mezi naším úhlem pohledu na problém a úhlem Sofoklovým je jistá diference. Během historie prošel totiž evropský člověk zkušenostmi, které Sofokles na úsvitě Evropy nemohl před pokládat, a které naopak my nemůžeme přehlédnout. Domníváme

se však, že tímto odklonem neporušujeme celkovou strukturu díla, naopak domýšlíme jej v tom, co je v antice nejprogresivnější, totiž v její ochotě polemizovat a otevřeně „rodit“ problémové otázky.

Již třetí rok hledá náš soubor způsob, jak netradičními dramatickými postupy dojít k hlubšímu dialogu mezi divákem a hercem, v němž by se obnovily ty možnosti divadla, zasuté dneska jeho „televizní“ modifikací.

Snažíme se především vrátit divadlu jeho podobu obřadu, v němž herec nevypráví jistý logický problém zabarvený specifickou charakterovou psychologií, ale předstírá divákovi určitou všelidskou situaci, která je jak nadčasovou abstrakcí, tak i klíčem k aktuálním pocitům lidského nitra.

Pochopitelně takový způsob herectví vyžaduje určité specifické postupy. Chybí záchytné body rekvizit a dekorací. Hráčským materiálem je pouze vlastní tělo. Je značně posunuta úloha slova, které dostává jednak rytmizační a hudební funkci, jednak se stává pouhým článkem hlubšího psychofyzického výraziva. Odpadají klišé a konvence. Herec je brutálně vystaven reakci na vlastní instinkty, pudy, krizové citové situace.

Výrazně se mění i režisérské postupy. Neexistuje klasická časoprostorová orientace. Středem akce je celá plocha arény, každý úhel pohledu je stejně důležitý, i když se jím pochopitelně mění výklad. Místo je univerzální. Také čas se pohybuje. Retrospektivy, sen, podvědomí, to vše vede ke zvnitřnění času. Konečně střídají se i nároky na herce. Ten přechází ze scén, v nichž funguje „mechanicky“, tj. vytváří pouhou část určité mašinerie či rituálu, k scénám, kde se naopak otevírá, tj. je „autentický“.

Tím vším se pokoušíme aktivovat diváka, vtáhnout jej emotivně (a teprve zpětně racionálně) do problému, nabídnout mu divadlo ne jako sbírku příkladů s morálním poučením na konci, ale jako možnost dialogu, který vede k nazření vlastní existence a tímto nazřením, tj. otevřením také ke katarzi.

HISTORIE SOUBORU

Divadelní klub Jirásek vznikl jako ochotnický spolek Jirásek v roce 1926 a jeho aktivita měla různě kolísavá období. V roce 1969 začal znovu systematicky pracovat a do dnešní doby má na kontě 33 premiér her pro dospělé, 12 recitačních pásem a 7 premiér pohádek pro děti. To vše s reprízami. Mezi nejvýznamnější hry od roku 1969 patří: Radúz a Mahulena, Evžen Oněgin, Úklady a láska, Balada o poručíkovi a Marjutce, Ženský boj, Sklenka krétského vína, Thébané (Antigona), Lucerna, Ze života hmyzu, Strašidla, Romeo a Julie dnes nehrají, Hadrián z Římsů, Společníci řadí, Soupeři, Sen královny Hamleta, Láska a smrt Emy B.

Soubor se téměř pravidelně zúčastňuje krajských přehlídek v Žatci i dalších přehlídek v kraji. Se svými inscenacemi zajíždí i mimo Severočeský kraj.

Zájmy členů souboru se nezaměřují jen na činohru, řada z nich se věnuje i uměleckému přednesu, zúčastňuje se soutěže monologů a dialogů a spolupracuje se svým zřizovatelem na jeho pořadech.

Ke zkvalitnění práce přispěla dvouletá lidová akademie herectví pod vedením pedagogů DAMU, jejímž výsledkem bylo experimentální představení **SEN KRALEVICĚ HAMLETA** podle Shakespeara v kolektivní režii tvůrčí skupiny 7 lidí. S touto inscenací se soubor zúčastnil Šrámkova Písku a Jiráskova Hronova v roce 1982.

Spolupráce s profesionálem (Dr. Vinař) pokračovala dále ve formě konzultací a tak vzniklo další experimentální představení **OIDIPUS**.

„Z“ divadlo pri DO SZM Zeleneč

Hans Jacob Christoffel z Grimmelshausenu – Bertolt Brecht –
Jozef Bednárík

MATKA GURÁŽ

Réžia, scéna, kostýmy, výber hudby: Jozef Bednárík

Choreografia: Eva Matejková

Osoby a obsadenie:

Matka Guráž	Štefánia Slobodová
Eilif, Vojak, Otec	Vít Bednárík
Švajciar, Vojak	Miroslav Procházka
Katrin	Zuzana Orešanská
Šarža I., Generál	Felix Halada
Šarža II., Kuchár	Dušan Selecký
Yveta, Vojak	Anna Mrvečková
Sedliacka, Vojak	Darina Jedličková
Sedliak, Vojak	Miloš Tibenský
Úradník, Vojak	Ľubomír Sekera
Vojaci	Dana Tomeková Vlastimil Tomovič

Zvuk: Peter Hulík

Svetlá: Marián Hornáček

Technika: Milan Marko, Miloš Kosír, Ľubomír Hrašna

Premiéra 2. dubna 1983

SLOVO O SÚBORU

O inscenácii podľa Grimmelshausena, Brechta a Bednáríka
MATKA GURÁŽ.

Dlho trvalo, kým naša MATKA GURÁŽ spoznala atmosféru premiéry, kým malo každé gesto svoj význam, každá hudobná pauza svoje čaro, každý svetelný efekt svoju čistotu a každé slovo svoje opodstatnenie. Dlhých 16 mesiacov sme ju pipľali i zahodili do zabudnutia, aby sme ju znovu vytiahli, pretvorili a vycifrovali podľa našich predstáv.

Naše predstavy

ovplyvňovali traja ľudia, ktorých mená tvoria autora inscenácie a každý z nich nám do nej niečo venoval:

Grimmelshausen nám dal príbeh o osude jednoduchej ženy zmietanej virvarom vojny, ktorá ju núti konať tak, aby zachovala seba, ktorá ju núti byť lstivou, silnou, nespravедlivou, drzou, podlízavou, ale i nešťastnou, bezbrannou, slabou a citlivou, – Brecht vnútil našej inscenácii drsné videnie vojny, jej hrôz a nezmyselnosti a ľudí, ktorých vojna obrala o pravé ľudské hodnoty, – no konečnú podobu jej dal režisér Bednárík, ktorý skĺbil všetky tieto danosti do svojského

videní, nám už viac rokov najbližšieho: preklad z reči histórie do súčasnosti. Takto sa v podtexte 30 ročnej vojny k nám dostáva svet, ktorý sa i v súčasnosti zmieta v prípravách na vojnové besnenie.

MATKOU GURÁŽ chceme pokračovať v štýle práce „Z“ divadla, resp. spôsobe incenovania režiséra Bednáríka so snahou obo-

hatíť ho o nové výrazové prostriedky a i v tzv. „stave ohrozenia“ existence súboru dokázať, že nestráca chuť do práce, skrátka, že stále má GURÁŽ.

„Z“ DIVADLO

ŽIVOTOPIS „Z“ DIVADLA pri DO SZM ZELENEČ

Poznávacie znamenia:

Sú skryté v názve súboru, pretože „Z“ to znamená – zelenáči, zväzáci, Zeleneč.

Narodenie:

„Z“ divadlo se narodilo pred desiatimi rokmi v dedine Zeleneč pri Trnave. Jeho rodičmi boli chuť a čas. Chuť robiť čosi pre seba, susedov, kamarátov, a čas, nájdený v šedivosti dedinských televíznych večerov a stereotype diskotekových nediel. Súbor ako dobré mal aj krstnú matku – tou bola ťižiadosť. A mal aj krstného otca – pomerne jasne a skoro vyhranený názor na to, aké divadlo sa nám páči, aké vieme a chceme hrať.

A aby sme boli úplní, pri kolíske stála ešte jedna dobrá víla a tá sa volala d i s c i p l í n a. Držala ho za ruku pri prvých neistých krokoch, detských chorobách a krízach a pod jej krídlami sa učilo múdriť, spoznávať svet, ľudí i samých seba. Učilo sa vyhrávať i prehrávať, bojovať, cestovať, radovať sa i smútiť – skrátka, učilo sa hrať a žiť tú najkrajšiu vec na svete – divadlo.

Vzdelanie:

V rokoch 1973–75 dva ročníky základnej kategórie div. ochotníckych súborov. Základné skúšky na témy: Zelenka: Košielka a Molière: Oklamáný manžel.

V rokoch 1976–77 vyštudovalo pokročilú kategóriu div. ochotníckych súborov a zložilo skúšky z týchto predmetov: Platus Chvastún a Čapkovci: Zo života hmyzu.

Od roku 1978 navštevuje vyspelú kategóriu, kde má doteraz takéto zápisy: Shakespeare: Koniec všetko napraví, Gogol': Mrtve duše, Molina: Don Juan, Maupasant: Gulôčka a Brecht: Matka Guráž.

Životné radosti:

- štvornásobná účasť na celoštátnej prehliadke čs. amatérskeho divadla v Jiráskovom Hronove (1976, 1978, 1980 a 1982)
- päťnásobné víťazstvo na vrcholnej súťaži slovenských amatérskeho súborov v Spišskej Novej Vsi (1978, 1979, 1980, 1981, 1983)
- trojnásobné udelenie Ceny MK SSR za najprogressívnejší čin v slovenskom amatérskom divadelníctve na Scénickej žatve v rokoch 1977, 1978, 1979.

Životné starosti:

Vykurovanie v skúšobných priestoroch, nedostatok 500 a 1 000 W žiaroviek do reflektorov.

Životné cesty:

- 1978 – festival v Kazincbarcike – Maďarsko
- 1979 – festival vo Villachu – Rakúsko a vo Blagoevgradu – BLR
- 1981 – festival v Lipsku a v Monte Carlo.

Divadlo Šupina MěstKS Vodňany

MARKÉTA LAZAROVÁ

Na motivy románu Vladislava Vančury

Úprava a režie: František Zborník

Scéna: Libor Erban

Kostýmy: Jana a Mirek Procházkovi

Píseň: Josef Čábelka a František Zborník

Osoby a obsazení:

Lazar	Jan Hála
	Jiří Pokorný
Markéta	Slávka Šimáková
Kozlík	Zdeněk Plachta
Kateřina	Jana Procházková
Alexandra	Dana Burdová
	Renata Veselá
Adam	Karel Rychtařík
Jan	Miroslav Vlček
Mikoláš	František Zborník
Simon	Josef Čábelka
Kristián	Jaroslav Kubeš
Hejtman	Jaroslav Klimeš
Převorka	Alena Hálová
	Eva Mašlová
Řádová sestra	Alena Hálová
	Eva Mašlová
Zpěváci	Ludmila Plachtová, Josef Čábelka, Karel Rychtařík

Tito všichni také střídavě hrají Kozlíkovu i Lazarovu čeleď. vojsko a lid obého pohlaví

Technická spolupráce: Bohumil Chán, Luděk Chán,
Miroslav Procházka a Karel Řehoř

SLOVO O HŘE

Divadlo Šupina zvolilo pro letošní sezónu zajímavý a poněkud neobvyklý titul. Je jím vlastní dramatinizace známého Vančurova románu MARKÉTA LAZAROVÁ. Děj příběhu vychází z hlubokého středověku a zachycuje střetnutí dvou loupeživých rytířských rodů – Kozlíků a Lazarů s královským vojskem. Oba rody, každý po svém, vyznávají volnost. Jejich životní postoje se však dostávají hlavně v postavách Kozlíka, Lazara a Markéty do konfliktu, který může být řešen jen bojem na život a na smrt v pravém slova smyslu. Baladicky laděný příběh sleduje osudy postav v lásce, zbabělosti, šarvátkách i smrti.

HISTORIE SOUBORU

Divadlo Šupina, jehož zřizovatelem je Městské kulturní středisko Vodňany, pracuje od roku 1974. Tehdy je založila skupina mladých lidí, která hledala možnost jak realizovat své vyhraněné zájmy a jak naplnit volný čas.

První inscenací byla komedie M. Bandela MOJE ŽENA TVOJE ŽENA. Pro soubor rozhodující se ukázala spolupráce s režisérem Milanem Fridrichem, který se ujal spolupráce na představení komedie A. Vampilova STARŠÍ SYN. (Hra zvítězila na krajské přehlídce Honzlův Humpolec).

V roce 1978 vznikla premiéra dvou aktovek H. Sachse KRAMÁRSKÁ NŮŠE, později veselohra F. Tetauera ÚSMĚVY A KORDY. S touto hrou soubor vystoupil na Jiráskově Hronově 1979. Její inscenace patřila k největším překvapením této vrcholné přehlídky. Na základě pracovních výsledků byl soubor navržen na první zahraniční zájezd. Na mezinárodní festival v Kazincbarcice v MLR.

V roce 1980 se Šupina pokusila o dramatické zpracování zcela odlišného žánru – známé básně R. M. Rilkeho PÍSEŇ O LÁSCE A SMRTI. Inscenace měla úspěch nejen na krajské přehlídce divadel poezie a malých jevištních forem v Českých Budějovicích, ale později i na Šrámkově Písku a na Wolkrově Prostějově. Za tuto inscenaci obdržel sbor v roce 1981 Krajskou uměleckou cenu JčKNV.

V té době už studoval Klicperovu komedii KAŽDÝ NĚCO PRO VLAST. Její inscenace uvedená ve výrazné vlastní úpravě znovu

zaznamenala velký ohlas na Jiráskově Hronově i na dalších festivalech. Podobně tomu bylo i o rok později, tedy v loňském roce, se hrou bulharského dramatika V. Petrova MUŠKETÝŘI PO TRICETI LETECH. Mezitím Šupina reprezentovala na dalších významných festivalech. V zimě roku 1980 v Polských Katovicích a následující léto na divadelním festivalu mladých v Londýně.

Divadelní soubor JIŘÍ KaSS Poděbrady

Fráňa Šrámek

ZVONY

Hra o třech dějstvích
Režie: Jan Pavlíček
Scéna: Hana Tomková

Osoby a obsazení:

Peterka	Zdeněk Ulrych
Babička	Vladimír Frančík st.
Starosta	Jan Najman
Lojzíček	Jiří Horák
1. voják	Vladimír Frančík ml.
Jírovcová	Jaroslava Pavlíčková
Rozára	Karla Kristenová
Anežka	Vendula Slánská
Chramous	Jaroslav Koloděj
Václav Luka	Miroslav Hraběta
Kuťáпка	Eduard Macháček
2. voják	Jaroslav Sedláček
Peterková	Drahomíra Baštová
Šenkýřka	Bohumila Vosáhlová
Šelepka	Bedřiška Rybáčková
Švarcová	Jana Pospíšilová

Světlá: František Dolanský
Text sleduje: Jana Pospíšilová
Výtvarná spolupráce: Karel Myšák

SLOVO O HŘE

ZVONY měly premiéru 22. 4. 1921 v Národním divadle. Od té doby byly hrány v roce 1966 (DSKN) a 1971 (karlovarské divadlo).

Ochotnické soubory cestu ke ZVONŮM rovněž nenašly.

ZVONY jsou odpovědí básníka na válku, která je líčena jako zločin proti lidskosti. Protest je odkryt v obrazech obyvatel, ve

kterých se uvolňují špatné až kruté stránky charakteru. Zd. Hášková odsoudila 3. akt, Josef Hora vytkl idyličnost. K. Svoboda a E. Engelmüller hru odmítli. J. Knap považuje hru za obhroublou frašku s nechutnými vtipy, kdy až závěr 3. aktu uspokojí. Deník Práce v roce 1966: ZVONY, to je věčně vyrovnávání lidského svědomí s děním silnějším, než je vůle ke cti a pravdě. O. Fischer soudí o ZVONECH, že jsou nejdůležitější Šrámkovou hrou, která dosud čeká na svou jevištní rehabilitaci. F. Černý vytýká pochmurnost a naturalismus.

Od uvedení ZVONŮ uplynulo 62 let, zůstaly ležet víceméně nepovšimnuty, dějiny napsaly od té doby nejednu krutě nepovedenou kapitolu (přešla druhá světová válka a o třetí si povídáme naprosto nenuceně), v myšlení lidí a chápání Šrámkova tématu se také mnoho změnilo. V této situaci jsme si přečetli ZVONY.

SLOVO O SOUBORU

Divadelní soubor JIŘÍ, více jak stodvacetiletý soubor, pracuje v podmínkách malého města, bohatého na kulturní tradice, pořádajícího pro recitátory-profesionály soutěž v uměleckém přednesu Neumannovy Poděbrady, pro progresivní a mladé ochotnické soubory pracovní setkání Festival mladého amatérského divadla. Kupodivu se to vše děje bez divadelní budovy. Poděbradský soubor pracuje 30 let s jediným amatérským režisérem. Za posledních deset let měl to štěstí, že mohl uvést skvosty dramatické literatury jako Jiráskovu VOJNARKU (na Hronově), Andrejevovu hru TEN, KTERÝ DOSTÁVÁ POLÍČKY, Makajonokův TRIBUNÁL (na Hronově), Puškinova EVŽENA ONĚGINA, Fieldingovu TRAGÉDII O ŽIVOTĚ A SMRTI PALEČKA VELIKÉHO, Hrubínova OLDŘICHA A BOŽENU a dnes Šrámkovy ZVONY.

Soubor se brání snahám suplovat profesionální divadlo nadměrným počtem zájezdů, o to raději se zúčastní některé z amatérských přehlídek, kde bývá větší naděje na diváckou účast. V souboru se nevedou benefice, zasloužilí ochotníci, nepočítají se reprízy ani kolik kdo sehrál představení. O to raději soubor podebatuje s tím, kdo umí a beseda s profesionálem, který zná a váží si amatérské práce, patří k tomu nejlepšímu, co může soubor potkat. Práce v souboru není žádnou idyloou, často nás práce bolí, nevražíme na okolí, když se nedaří, a to bývá často, abychom se v ohrožení stmelili.

Dividýlko ZK ROH Slaný

Jiří Šíma

STATUS QUO

Nevážná taškařice o věcech vážných

Režie: Jaroslav Hložek & Co.
 Scéna, technika, kostýmy: Dividýlko Comp.
 Výtvarná spolupráce: S. Berkovec, J. Rosický
 Odborný poradce: Pavel Fiala

Osoby a obsazení:

Hugo	Jiří Šíma
Quido	Milan David
General (Motors)	Jan Holub
Pobočník	Oldřich Javořík
Marta Harry	Hana Šimová
Kamelot, Dr. von Menzes	Jaroslav Hložek

Světla, zvuk: František Polata

SLOVO REŽISÉRŮ

Nevážná taškařice o věcech vážných STATUS QUO jakožto hra byla po dlouhou dobu pro náš soubor vším, ze všeho nejméně však hrou.

Na počátku byl scénář, ale také řada nezodpovězených otázek jako například: Kdo? Jak? Kde? Za co? Jakožto zastánci kolektivní práce začali jsme tyto otázky kolektivně řešit. Výsledek na sebe vsutku nenechal dlouho čekat. Po několika měsících bylo vše téměř jasné: Kdo bude hrát? – ti, co přežili všechny diskuse a nenechali se odradit. Jak hrát? – každý, jak umí. Kde hrát? – před dřevěnou ohradou. Za co? – dosud nevyjasněno.

I začalo se zkoušet. Kolektivní režie (jak jinak?) opět slavila úspěchy. Pomalu a jistě se z nás málem stal soubor nezájmové umělecké činnosti (NUČ), nicméně – do roka a do dne se narodila nová hra. Byl to těžký porod.

Režiséři

HISTORIE SOUBORU

V roce 1971 (jak ten čas letí) několik lyrických duší z čirého pocitu, že se už konečně musí něco dít, dalo ve Slaném vzniknout HloDoStaSáHoVu divadlu poezie (název dán začátečními písmeny jmen zmíněných lyrických duší). První poetické večery byly věnovány jednak autorům renomovaným, jednak básnickým zelenáčům z nejbližšího okolí. Přes veškerou snahu hráli protagonisté proti publiku vesměs v početní převaze, což v porovnání např. s hokejem nepotěší.

A tak se to jednou zkusilo s legrací a s přijatelnějším názvem firmy – Dividýlko. Hned první pořady, převážně textappealového charakteru, přilákaly nové posily jak na jeviště, tak do hlediště. Za deset let trvání Dividýlka vznikly desítky představení, přestala být nouze o diváky, naopak – poptávka převýšila nabídku. Na jedné straně milé zjištění, na straně druhé velký otazník nad tím co a jak dál. I daly se hlavy dohromady a výsledkem byl pokus o divadlo autorské. Uvedení SKLEROTICKÉ HISTORIE, vaudevillové ELEKTRICKÉ SESLE, potenciálního horroru BĚSOVÉ MOŘSKÝCH HLUBIN či pohádkové revue pro dospělé BYLI JEDNOU DVA bylo spojeno nejen s vyzkoušením vlastních schopností, ale hlavně snahou najít vlastní tvář, styl, dostat se na vyšší úroveň autorskou i reprodukční.

Specifičnost malé formy, o níž usilujeme, a která pro svou otevřenost, inspirativnost, podněcování fantazie a tvořivosti nalézá divácký ohlas, nabyla nejčistšího tvaru v posledních představeních – kabaretu VEČEŘE S THÁLII, vlastní dramatinizaci Ryanova románu JAK JSEM VYHRÁL VÁLKU a čerstvé nevážené taškařici o věcech vážných STATUS QUO.

Jiří Šíma

Poznámka: STATUS, ž. (lat.), 1 – ob. stav, postavení; stav zaměstnanců; právní stav n. poměry; rodinný stav; 2 - lék. stav nemocného a protokol o něm. 3 s. nascendi (-dý) (lat.) chem. stav látky schopné reakce ve chvíli vzniku; 4. s. praesens (prézens) lék. daný, okamžitý stav choroby; 5. s. quo (kvó) (lat.) přítomný, současný stav; s. quo ante (lat.) stav v době před určitým časovým údajem, dřívější, minulý stav.

Dr. L. Rejman: Slovník cizích slov SPN Praha 1971.

PALETA – divadlo ZV ROH železniční zastávky Hostivice

Richard Kraus

RŮŽE TENTOKRÁT NE Z JERICHA

Trojrozměrná komplexní metafora o pravdivosti dějin na motivy války dvou růží v Anglii a „hrůzovlády“ Richarda III.

Scénář, výprava, režie: Richard Kraus

Realizace scény a kostýmů: herci divadla Paleta

Zvuková spolupráce: Jana Pavlátová

Osvětlovací technika: Ing. Tik Vališ

Osoby a obsazení:

Richie, šašek Richarda III., zná budoucnost Eduard III.,	Richard Kraus
otec Yorské a Lancasterské rodové větve Alice, milenka Eduarda III.	Hami Vrága Kira Pojezná
Černý princ, syn Eduarda III.	Petr Dolan
Jan Lucemburský, slepý český král	Martin Kapoun
Jana z Arcu, čelo francouzských vojsk	Kira Pojezná
Archanděl Michael, vidění Jany z Arcu	
Jindřich VI., král míšenec, manžel Margarety	Hami Vrága
Margareta, královna, manželka Jindřicha VI.	Dagmar Benešlová
Jindřich Beaufort, hrabě z Lancasteru	☆ ☆ ☆
Richard z Yorku, yorský hrabě,	
otec Richarda III., Eduarda IV. a Edmunda	Martin Kapoun
Generál, vojevůdce Margaretiných vojsk	Martin Kapoun
Edmund, bratr Eduarda IV. a Richarda III.	Kira Pojezná
Richard III., vévoda z Gloucestru,	☆ ☆ ☆
syn Richarda z Yorku, potom král Anglie, nakonec mrtvola u Bostworthu	Petr Dolan

Eduard IV., král,
bratr Edmunda a Richarda III.
Richard Nevill, hrabě z Warwicku,
králotvorce

Lady Nevill, manželka hraběte z Warwicku,
bylinářka

John Morton, biskup, za vlády nové dynastie
Tudorovců, kardinál

Lady Beaufort, manželka Jindřicha Beauforta,
Lancasterka

Anna, manželka Richarda III.

Hami Vrága

☆ ☆ ☆

Dagmar Benešlová

Martin Kapoun

Kira Pojezná

Dagmar Benešlová

Premiéra 10. dubna 1980

SLOVO REŽISÉRA O HŘE:

Následující řádky by měly čtenáři říci o co nám v RŮŽÍCH jde. Tak tedy, jde nám o to, abychom nehráli drobnokresbu středověké Anglie, abychom se vystříhali psychologie středověkých postav, abychom diváka neučili dějiny, abychom nedeklamovali zbytečná slova a obecenstvo nenudili. Jde nám o to, na co bude divák myslet po skončení představení a protože náš Richie zná budoucnost, už dnes to víme.

SLOVO REŽISÉRA O SOUBORU

To, že se PALETA poprvé sešla v lednu 1978 pamatuji z dnešního souboru pouze já a není to, myslím, podstatné.

PALETĚ záleží na tom, aby její texty a inscenace ukazovaly na nejpálčivější problémy, které mají vliv na naše vědomí – na náš život. PALETA prezentuje divákovi svoje pocity z okolního světa pomocí formy, která vznikla spojením nám sympatických divadelních prostředků různých historických období. Tak vznikl divadelní názor PALETY, který se samozřejmě vyvíjí s námi a své konečné podoby dosáhne tak jako člověk – před zánikem souboru.

PALETA hraje: RŮŽE TENTOKRÁT NE Z JERICHA, SLUNEČNICE PROTI SLUNCI (barevná mozaika o umělcích, kteří se snaží prosadit nové cesty), SETKÁNÍ V PAVILONU (vyjádření pocitů člověka, který sestoupil do hlubin svého vlastního podvědomí prostřednictvím symfonicky zauzlené konstrukce tematických motivů okolního světa).

**DOPRAPO, divadel. soubor Kulturního domu Dopravních podniků
Praha**

členský soubor SČDO

POHÁDKA PRO DVA PLÁŠTĚ

Na motivy hry S. Prokofjevové a G. Sapgira

NOVÝ PLÁŠTĚ PRO VÍTR napsali Tomáš Masák a Alexej Pernica

Texty písní Iva Nacherová a Libor Veselý

Režie: Tomáš Masák a Alexej Pernica

Hudba: Tomáš Štern

Výprava: Petr Kolínský

Osoby a obsazení:

Vítr	Petr Lébl
	Václav Čmelinský
Básník	Jan Horáček
Král	Josef Houba
Písnička	Dana Kolaříková
Dívka	Martina Pavlíčková
Ruka	Jiří Dlouhý
Knihy	Tomáš Palatý
Hlásič	Marie Podnecká
Počítači, úslužníci	Radim Hložek
	Tamara Odvárková
	Šárka Pitáková
	Jiří Kolařík

Zvuk: Petr Vlašimský

Světla: Václav Kot

Představení řídí: Jiří Matička

Příprava představení: Milada Polesná, Stanislava Škardová,
Hana Pokorná, Oldřich Kohout, Jiří Feit

Premiéra 5. března 1983

Motto:

Člověk je dotud člověkem,
dokud v sobě nezapomněl dítě.
Vítězslav Nezval

SLOVO O INSCENACI

Realizační tým vycházel z dramatické předlohy sovětských autorů S. Prokofjevové a G. Sapgirova **NOVÝ PLÁŠTĚ PRO VÍTR** a převedl konflikt mezi duševním mládím a stářím v téma fantazijního a tvořivého přístupu ke světu. Takto rozvíjený motiv, takto uchopená hlavní myšlenka si vynutily vytvoření nových dramatických postav, změny charakterů postav stávajících a samozřejmě i nové řešení konfliktu. Úprava prohlubuje motivaci jednotlivých dramatických postav tak, aby konečný impuls k řešení a přemožení zla – lidská oběť pro záchranu všech – vyzněla s co největším emocionálním účinem.

Hrát si s Větretem na parník a velrybu může být krásné dobrodružství, velká legrace, zkrátka svátek na jedno odpoledne. A večer, když jdeme spát, nám peřiny voní mořem a solí. Některým z nás šumí moře ještě k snídani.

Jsou mezi námi takoví, kteří přesto, že už jsou dávno dospělí a věčně nemají čas, si někdy, potají, zaskáčou na chodníku křídou nakresleného panáka; to se v nich ozval dávný lovec lvů v maminčině kuchyni.

Najdou se ale mezi námi lidé, kteří na barevné výlety do snů a fantazie docela zapomněli. Ráno si nikdy nezaspívají. Když náhodou najdou na chodníku nakresleného panáka, vztekle do něj buší holí a smažnou ho botou.

Tak se potkáváme všichni každý den, před domem, ve škole, na hřišti, v parku i doma. A jaký bude ten náš den – to záleží na nás všech.

SLOVO O SOUBORU

Program divadla **DOPRAPO** – hledání moderního, nanejvýš sdělného divadla pro děti, divadla eticky a esteticky účinného – je trvalý. Snažíme se o divadlo maximálně obrazné, jehož sdělení vzniká na principu významovém. Pokračujeme ve hledání sro-

**DOPRAPO, divadel. soubor Kulturního domu Dopravních podniků
Praha**

členský soubor SČDO

POHÁDKA PRO DVA PLÁŠTĚ

Na motivy hry S. Prokofjevové a G. Sapgira

NOVÝ PLÁŠŤ PRO VÍTR napsali Tomáš Masák a Alexej Pernica

Texty písní Iva Nacherová a Libor Veselý

Režie: Tomáš Masák a Alexej Pernica

Hudba: Tomáš Štern

Výprava: Petr Kolínský

Osoby a obsazení:

Vítr	Petr Lébl
	Václav Čmelinský
Básník	Jan Horáček
Král	Josef Houba
Písníčka	Dana Kolaříková
Dívka	Martina Pavlíčková
Ruka	Jiří Dlouhý
Kniha	Tomáš Palatý
Hlásič	Marie Podnecká
Počítači, úslužníci	Radim Hložek
	Tamara Odvárková
	Šárka Pitáková
	Jiří Kolařík

Zvuk: Petr Vlašimský

Světla: Václav Kot

Představení řídí: Jiří Matička

Příprava představení: Milada Polesná, Stanislava Škardová,
Hana Pokorná, Oldřich Kohout, Jiří Feit

Premiéra 5. března 1983

Motto:

Člověk je dotud člověkem,
dokud v sobě nezapomněl dítě.

Vítězslav Nezval

SLOVO O INSCENACI

Realizační tým vycházel z dramatické předlohy sovětských autorů S. Prokofjevové a G. Sapgirova **NOVÝ PLÁŠŤ PRO VÍTR** a převedl konflikt mezi duševním mládím a stářím v téma fantazijního a tvořivého přístupu ke světu. Takto rozvíjený motiv, takto uchopená hlavní myšlenka si vynutily vytvoření nových dramatických postav, změny charakterů postav stávajících a samozřejmě i nové řešení konfliktu. Úprava prohlubuje motivaci jednotlivých dramatických postav tak, aby konečný impuls k řešení a přemožení zla – lidská oběť pro záchranu všech – vyzněla s co největším emocionálním účinem.

Hrát si s Větretem na parník a velrybu může být krásné dobrodružství, velká legrace, zkrátka svátek na jedno odpoledne. A večer, když jdeme spát, nám peřiny voní mořem a solí. Některým z nás šumí moře ještě k snídani.

Jsou mezi námi takoví, kteří přesto, že už jsou dávno dospělí a věčně nemají čas, si někdy, potají, zaskáčou na chodníku křídou nakresleného panáka; to se v nich ozval dávný lovec lvů v maminčině kuchyni.

Najdou se ale mezi námi lidé, kteří na barevné výlety do snů a fantazie docela zapomněli. Ráno si nikdy nezaspívají. Když náhodou najdou na chodníku nakresleného panáka, vztekle do něj buší holí a smažnou ho botou.

Tak se potkáváme všichni každý den, před domem, ve škole, na hřišti, v parku i doma. A jaký bude ten náš den – to záleží na nás všech.

SLOVO O SOUBORU

Program divadla DOPRAPO – hledání moderního, nanejvýš sdělného divadla pro děti, divadla eticky a esteticky účinného – je trvalý. Snažíme se o divadlo maximálně obrazné, jehož sdělení vzniká na principu významovém. Pokračujeme ve hledání sro-

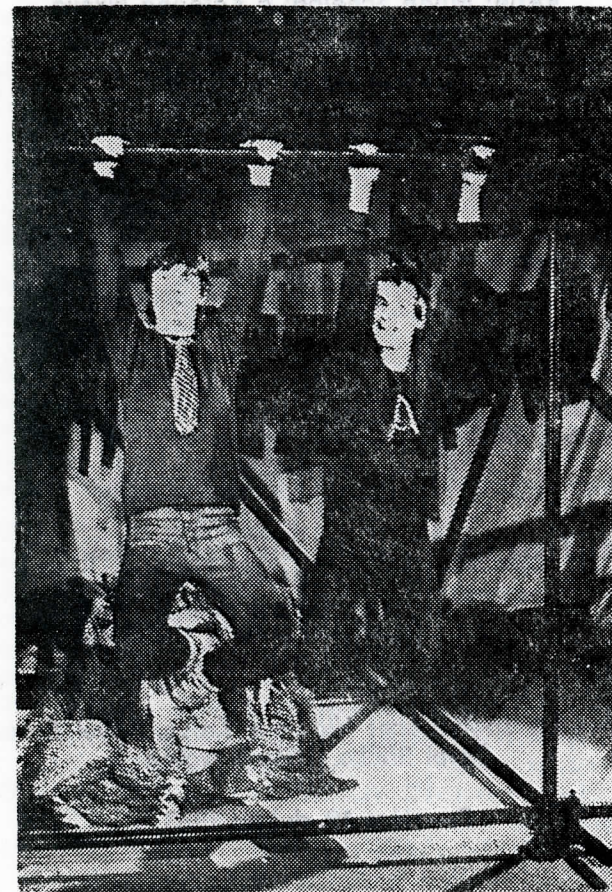
zumitelného dialogu mezi naším divákem a Amatérským hercem, který je utvářen na společné bázi – hře, hravosti, fantazii. Tedy divadla tvořivého, hravého, fantazijního, divadla „nejdivadelnějšího“.

Zkoumáním svého dětského diváka všech věkových kategorií jsme nyní došli k experimentu oslovit v této inscenaci jak diváka dětského, tak i dospělého. A to na základě zkušeností získaných z posledních inscenací, ve kterých jsme se o tento široký divácký záběr již pokoušeli.

V současné době soubor pracuje cca se 30 členy, včetně techniky a uměleckého vedení. Přípravuje pro zájezdovou činnost klauniádu podle dramatické předlohy Oubrana – Nováka JAK SE KRADOU PRINCEZNY, dále profilovou inscenaci ZLATÝ KLÍČEK ve vlastní dramatizaci podle pohádky L. N. Tolstého. V ní budeme pracovat v kombinaci živý herec – loutka. Doplněním metodického plánu pro přípravu nových hereckých sil souboru budou variace na klasické pohádky, k rozehrání fantazijní živosti herců a uvědomění si základních etických principů výstavby pohádky. Těmito inscenacemi by členové souboru měli prohloubit své dovednosti hlasové a pohybové, včetně hry na jednoduché hudební nástroje.

Styl, který charakterizuje naši práci je výsledkem třiačtyřicetileté cesty divadla DOPRAPO, které v současné době patří ke špičce ve svém oboru. Zúčastnilo se řady významných národních festivalů, reprezentovalo v NSR, v Belgii, Holandsku, Anglii a nyní v SSSR, pracovalo v domácích i zahraničních dílnách. Příprava jedné nynější inscenace zahrnuje cca 90 zkoušek. Divadlo DOPRAPO si vytvořilo vlastní jevištní poetiku, autorské zázemí, vlastní konvence. Víme, že nás čeká ještě dlouhá cesta, že zdaleka nejsme u cíle a také, že jsme ještě všechno nestačili nebo neuměli říct. Je třeba zkoušet a hledat – dětský divák si to určitě zaslouží.

Tomáš Masák

Anebdivadlo Praha

Josef a Karel Čapkové

ADAM STVOŘITEL

Nepravděpodobná reportáž o pravděpodobné diskotéce

Režie: Milan Schejbal a Kateřina Fixová

Výtvarník: Hynek Bouček

Choreografie: Jan Pilát

Zvuk: Václav Větrovský

Osoby a obsazení:

Adam	Hynek Bouček
Alter Ego	Michael Kaňok
Miles	Richard Stockar
Eva	Helena Křováková
Lilith	Daniela Holešťová
Žena Alter Egova	Eva Janáková
Zmetek	Kateřina Fixová
Adamovi lidé	Petr Nejedlý
	Luděk Novotný
	Vladislav Knapp
	Jan Pilát
Alter Egovi lidé	Jana Pazderníková
	Markéta Schejbalová
	Helena Křováková
	Daniela Holešťová
	Eva Janáková

Technická spolupráce: Vladimír Kraus, Pavel Řezáč,
Pavel Jiříčko, Dáša Novotná

Premiéra 19. dubna 1983

SLOVO REŽISÉRŮ

Neřekneme nic nového, když prohlásíme, že hra bratří Čapků ADAM STVOŘITEL nepatří zrovna k nejjednodušším. Nás na této hře – mimo jiné – zaujala myšlenka, která silně rezonuje zvláště v druhé polovině. Myšlenka o sebezničení světa. Takto jsme hru „přečetli“ a tak se ji také snažíme interpretovat. A jelikož vycházím bodem (a posléze kritériem) většiny našich inscenací je chá-

pání světa dnešní mladou generací, snažili jsme se zasadit děj hry do takového prostředí, které je blízké většině mladých lidí. Situovali jsme proto „ADAMA“ do jedné – blíže neurčené – diskotéky. A dál? Dál necht' hovoří inscenace sama . . .

SLOVO O SOUBORU

Jádro dnešního ANEBDIVADLA se vytvořilo v rámci studentského souboru DVACETNÍK. Vlastní činnost souboru se datuje od sezóny 1976/1977. Od 1. 1. 1977 soubor působí při Obvodním kulturním domě v Praze 3. V sezóně 1978/1979 se obsazení souboru stabilizovalo a začala se důsledně uplatňovat stanovená pracovní koncepce (od té doby soubor pracuje pod současným uměleckým vedením a pod nynějším názvem). V současné době tvoří soubor osmnáctičlenný kolektiv s věkovým průměrem 25 let.

ANEBDIVADLO představuje soubor spíše tzv. „studiového typu“, který se soustřeďuje na hledání nových cest i za cenu případných neúspěchů. Využívá možnosti vystupovat na dvou různých scénách a střídavě inscenuje hry v tradičním „kukátkovém“ prostoru (Žižkovské divadlo) a centrálním prostoru, ev. modifikacích (Junior klub Na Chmelnici). Zřetelné je ovlivnění typem tzv. „totálního“ divadla. Důsledkem je i to, že ANEBDIVADLO je výrazně divadlem autorským. Pod tímto označením se skrývá jednak tvůrčí dramaturgický a režijní přístup k danému textu (např. G. Šach: TRINÁCTÝ HERAKLŮV ČIN nebo J. a K. Čapkové: ADAM STVOŘITEL), jednak práce s vlastním scénářem (Milan Schejbal – H. Bouček: VOJÁK VYDRŽÍ VŠECHNO, Voltaire: CANDIDE – dramaturgie M. Schejbal – H. Bouček, B. Hrabal: PÁBITELE – dramaturgie J. Vondráček).

ANEBDIVADLO se pravidelně zúčastňuje řady přehlídek a festivalů (na FEMADU již počtvrté za sebou). V roce 1982 a 1983 se stal soubor vítězem Pražské přehlídky celovečerních her. V roce 1981 ANEBDIVADLO reprezentovalo Československo na Mezinárodním festivalu malých divadel v západoněmeckém Karlsruhe a letos v květnu podnikl soubor úspěšný zájezd do Francie a Španělska.

Divadlo X při MěKS S. K. Neumanna v Brně

VELITELEM MĚSTA BUGULMY

aneb

ZPRÁVA O JAROSLAVU HAŠKOVI

Scénář: Pavel Bílek a Zdeněk Turba

Režie: Zdeněk Turba

Hudba: Jiří Bulis

Texty písní: Červená sedma, Sergej Jesenin, Zdeněk Turba

Výprava: Rostislav Pospíšil, Pavel Bílek

Osoby a obsazení:

Jaroslav Hašek

Jerochymov

Longen, Fízl

Patera, Starosta

Anisin, Host v kavárně

Niederle, Kajurov, Šakir

alias Bohouš, Mužik, Pop,

Sorokin

Host v kavárně, Zpěvák,

Ředitel tiskárny, Serjoža

Makarov

Fastrová, Kalibanová, Stařena

Šura, Žena v kroji

Abatyše

Medek, Náčelník telegrafního

úřadu, Agapov

Vasilij, Průvodčí

Ljoša, Host v kavárně

Pop, Prodejní novinář

Lubomír Petřík

Jan Dofek

Jaromír Skorkovský

Lubomír Kříček

Jan Svoboda

Pavel Bílek

Pavel Drozd

Jarmila Turbová

Martina Hálová

Magda Konšelová

Aleš Záboj

Boris Hála

Milan Kuman

Jaroslav Kravka

Technika: Igor Vítek, R. Chatrný

Premiéra 10. 11. 1982

SLOVO REŽISÉRA

Český humorista Jaroslav Hašek, autor světoznámého románu *OSUDY DOBRÉHO VOJÁKA ŠVEJKA*, byl v předválečné rakousko-uherské Praze znám jako výtržník, bohém, mystifikátor, skvělý společník a špatný přítel. Současně však byl už znám jako bystrý a pohotový novinář, břitký humorista a glosátor zatuchlých pražských poměrů. V roce 1915 byl Hašek odveden do armády a poslán na frontu do Haliče bojovat proti carskému Rusku. Krátce nato upadl do zajetí, dostal se do Kyjeva a tam se věnoval organizační a novinářské práci pro české legie, které se v Rusku vytvářely s posláním bojovat proti Rakousku Uhersku. Po vypuknutí Říjnové revoluce se Hašek s čs. legiemi rozchází a vstupuje do služeb revoluce. Ocítá se daleko na východě, nejprve v Simbirsku a pak až na Sibiři. Z té doby je Jaroslav Hašek znám jako ukázněný voják revoluce, pracuje jako novinář a politický pracovník v Rudé armádě. V roce 1920 se Hašek vrací z Ruska do Prahy s představou, že i v Čechách po vyhlášení republiky zavanul čerstvý vzduch nové doby. Doma je však Hašek přivítán jako zrádce českého národa a rudý komisař a brzy pochopí, že v usedlé české společnosti se nic v podstatě nezměnilo. Postupně nalézá staré kamarády i starý způsob života, jenom jeho hravý humor se proměňuje ve škleb a nelitostný výsměch. Hašek odchází z Prahy na Lipnici, kde pokračuje v *OSUDECH DOBRÉHO VOJÁKA ŠVEJKA* a píše desítky povídek, ale jeho organismus oslabený alkoholem a bohémským způsobem života podléhá krátce po návratu do vlasti: na počátku roku 1923 Jaroslav Hašek umírá.

Ve hře *VELITELEM MĚSTA BUGULMY* jsme chtěli konfrontovat Haškovu zkušenost z revolučního Ruska s trpkým obdobím jeho života po návratu do vlasti. Proto je celá hra zarámována scénami z jednoho večera v pražské bohémské kavárně *UNION*, kde se Hašek ocitá takřka ihned po příjezdu z Ruska – zde se odehrává jeho střetnutí s pražskými měšťáky, s bývalým spolubojovníkem z legií plukovníkem Medkem, s pražskou módní žurnalistkou *Olgou Fastrovou*, zde spolu s přítelem *Arturem Longem* improvizují kabaret a provokují obecnost. Do této atmosféry se jakoby v retrospektivě prolamují scény z revolučního Ruska – jmenování Haška velitelem města Bugulmy, o níž ani neví, kde leží, anabáze Simbirsk – Bugulma, uvítání ve městě, střetnutí s ultralevicovým

velitelem *Jerochymovem*, bláznivé nedorozumění s jeptiškami, obrana Bugulmy a posléze závěrečný soudní tribunál, který Haška zbavuje velení nad městem a „pověřuje ho jinými úkoly“. Hra v tomto plánu vychází ze stejnojmenného cyklu Haškových povídek a umožňuje nám rozehrát celou plejádu lidí a lidiček, kteří se ocitli ve víru revoluce a které Hašek líčí s neodolatelným švejkovským humorem a pochopením jejich lidských slabostí a zvláštností. Hrajeme hru o střetnutí Haškova bytostného humanismu s pseudorevolučním radikalismem, ale i o Haškově naivitě a bezmezném víře, že lidé jsou v podstatě dobří a že revoluce je především pro člověka a nikoliv člověk pro revoluci.

Byli bychom šťastni, kdyby toto poselství Haškova humanismu, vyjadřované často neuvěřitelnými tragikomickými peripetemi zaznělo i z našeho představení naplno jako aktuální poselství k dnešnímu modernímu člověku.

SLOVO O SOUBORU

Divadlo X vzniklo v roce 1958 jako studentský soubor, který se původně věnoval interpretaci básnických textů. V 70. letech přešel soubor postupně na typ divadélka malých jevištních forem a v současné době se věnuje jevištnímu ztvárnění literárních předloh. Tato forma práce se souboru velmi osvědčila a přinesla mu řadu úspěchů.

Divadlo X se pravidelně zúčastňuje *Šrámkova Písku* (od roku 1976), *Festivalu mladého amatérského divadla v Poděbradech* (od roku 1978), kde získalo cenu *SČSP* za inscenaci *I. Babela MOJE PRVNÍ HUSA*, cenu diváka za inscenaci *KABARET* a *PUSTINA*. V roce 1979 reprezentoval soubor české amatérské divadlo na *Slovenské divadelní žatvě v Martině*, na *50. Jiráskově Hronově* uvedl dvě seminární představení *B. Hály PUSTINA* (na motivy románu *D. Buzzatiho Tatarská poušť*) s jejíž inscenací se zúčastnil řady dalších přehlídek. Logickým pokračováním dramaturgické linie započaté *PUSTINOU* byly *Brechtovy HOVORY NA ÚTĚKU* v úpravě *Z. Turby*.

V další práci souboru se stále více do popředí zájmu dramaturgie dostává člověk ve svých vnitřních rozporech, generačně cítěný hrdina, citlivě reagující na společenské i své vnitřní konflikty.

Zatím poslední z řady úspěšných inscenací VELITELEM MĚSTA BUGULMY navazuje na tuto dramaturgickou linii.

Pro brněnskou veřejnost hraje DIVADLO X dvakrát až třikrát měsíčně v kinosále Městského kulturního střediska. Většinu jeho publika tvoří mládež. Soubor vyjíždí často i mimo Brno a věnuje řadu vystoupení složkám Národní fronty, učňovské mládeži, školám i tělesně postiženým dětem. Za dobu své činnosti získalo DIVADLO X 48 ocenění na soutěžích a přehlídkách v ČSSR. V zahraničí reprezentovalo v roce 1974 v Bělehradě, v roce 1976 v Rakousku, v roce 1979 ve Velké Británii, v roce 1981 v Belgii a v letošním roce opět ve Velké Británii.

Foto: František Látal, A. Čejchan, B. Hucková, J. Kratochvíl
Tiskařské závody národní podnik Praha, závod 6, provoz 74 Poděbrady – 1983

